

Uue valitsuse moodustab Taavi Rõivas

Eestis on napp aasta enne järgmisi korralisi parlamendivalimisi teoks saamas võimuvahetus – 9aastase staažiga peaminister Andrus Ansip teatas 4. märtsil president Toomas Hendrik Ilvesele oma tagasiastumisest ja plaanis teatavasti edasi anda Euroopa Komisjoni asepresidendile Siim Kallasele, kes pidanuks uue valitsuse moodustamise enda peale võtma. Kuid meedia luubi alla võetud vanast pangandusskandaalist sai kivi Kallase teele – ta lahkus Brüsselisse ja Reformierakonna uueks peaministriks kandidaadiks kinnitati sotsiaalminister Taavi Rõivas.

Kallas teatas, et loobub peaministriks pürgimast 12. märtsil. ERRile antud intervjuus selgitas Kallas, et ta ei jaksanud võidelda küsimustega 20 aastat tagasi antud 100 miljoni dollari suuruse garantii kohta.

“Tegelikult põhjus on see, et klapperjaht, mis on minu vastu alanud, ei lõppe kunagi. Ei peaminister ega erakonna esimees saa töötada, kui ta peab pool aega pühendama sellele, et ta abilised peavad nägema vaeva sellega, et vastata küsimustele, kust tuleb vastus tagasi, et seletused ei olnud piisavad, homme tuleb jälle midagi ja jälle midagi ja see ei lõppe selle aasta jooksul,” lausus Kallas.

Kallase sõnul ei ole mingit põhjust nimetada tema Brüsselisse tagasipöördumist põgenemiseks. “Ma lähen tagasi oma tööd tegema. Nimetagem mind inimeseks, kelle ettevõtmine seekord ei õnnestunud,” ütles ta.

Pärast Kallase loobumisteadet spekulieriti mitmete peaministriks kandidaatidega. Peaminister Andrus Ansip helistas USAs olnud välisminister Urmas Paetile, kes aga keeldus peaministriks kandideerimast, kuigi poliitiliselt kapitalilt edestanus ta teiste võimalike kandidaatidena välja käidud justiitsminister Hanno Pevkurit ja sotsiaalminister Taavi Rõivast.

Paet ütles hilisemas usutluses Postimehele, et loobus võimalusest pürgida peaministriks rahvusvahelise julgeolekuolukorra tõttu ning vajadusest säilitada Eesti välispoliitika stabiilsus, ka isikute tasandil. Samas kinnistas ta valmisolekut jätkata uues valitsuses välisministrina.

Siim Kallase äkkotsust peaministriks väljastatava kommentaariga järgnevalt: “Kui Siim Kallas leidis, et ta ei saaks oma kavasid siin teostama hakata, siis nii on.”

Emakeelepäeval, 14. märtsil nimetas president Toomas Hendrik Ilves peaministriks kandidaadiks reformiera-

kondlase Taavi Rõivase, kellele ta tegi ülesandeks moodustada uus valitsus. Reformierakond jätkas Rõivase juhtimisel koalitsiooniläbirääkimisi Sotsiaaldemokraatliku erakonnaga.

President Ilves sooviks on, et uuel koalitsioonil oleks riigikogu enamuse toetus. Tema sõnul ei peaks enamusvalitsus tähendama üksnes enamust riigikogus, vaid enamuse toetust kogu ühiskonnas. President avaldas lootust, et uut valitsust loovad erakonnad saavad sellest vastutusest aru.

Ilves ootab uuel valitsuselt enda sõnul senisest sotsiaalsemat suhtumist, tahtmist ja oskust kuulata eri osapoolte häält, tahtmist ja oskust läbi rääkida ja kompromisse leida ning ka võimet mitte pidada end ilmeksimatuks. “Ootan, et kõigi vajalike ümberkorralduste puhul on esikohal meie inimesed ja nende parem hakkamaamine,” ütles ta pressikonverentsil.

Lähtepeitsioon on hea

Vastne peaministriks kandidaat Taavi Rõivas ütles koostöö kohta Sven Mikseri juhitud Sotsiaaldemokraatliku erakonnaga, et Siim Kallase konsultatsioonide käigus laotud vundament on edasiehitamiseks hea.

Reformierakonna prioriteetideks valitsuskonsultatsioonidel on Rõivase sõnul Eesti riigi julgeoleku kindlustamine, lastetoetuste tõus ja tööjõumaksude alandamine.

Koalitsioonileppe kokkupanemisel tuleb aga Rõivase sõnul arvestada valimisperioodiga ja antud mandaadiga, mistõttu sõlmitakse lepe ikkagi vaid üheks aastaks. “Põhiosa täna kirjutavatest asjadest tuleb aasta jooksul ära teha,” ütles Rõivas.

Praegu koalitsioonis oleva Isamaa ja Res Publica Liidu esimehe Urmas Reinsalu sõnul on aga Reformierakond kaotanud usaldusväärse juhitud Eesti riiki. “Peaminister Andrus

Reformierakonna peaministriks kandidaat Taavi Rõivas. Foto: Eero Vabamägi

Taavi Rõivase CV

Haridus:

● 2002 Tartu Ülikooli Majandusteaduskond, välismajandus ja turundus

● 1997 Tallinna Reaalkool

Teenistuskäik:

● 2012– ... sotsiaalminister
● 2011–2012 XII Riigikogu, Euroopa Liidu asjade komisjoni esimees, rahanduskomisjoni liige

● 2007–2011 XI Riigikogu, rahanduskomisjoni esimees

2009–2011, sotsiaalkomisjoni liige 2007–2009

● 2005–2007 EV peaministri nõunik

● 2004–2005 Tallinna Haabersti linnaosa vanem

● 2003–2004 EV rahvastikuministri nõunik-büroojuhataja

● 2002–2003 ASI IT Grupp suurkliendide haldur

● 1999–2002 EV justiitsministri nõunik

Ansipi lahkumine ja valitsuskriisi esilekutsumine oma erakonna populaarsuse tõstmise nimel oli vastutus tunduvalt suurem,” teatas Reinsalu.

IRLi esimehe seisukoht on, et Reformierakond pidanuks hoopis aja maha võtma, selle asemel, et erakonna populaarsuse parandamise nimel eesti rahvale üksteise järel uusi peaministriks kandidaate nimetada.

Ehkki Rõivasele tuli erakonna üksmeelne otsus esitada ta peaministriks kandidaadiks ootamatult, arvab ta, et on oma kogemustega talle pandavate ülesannete kõrgusel.

Küsimusele, kui autoriteetne on 34-aastane peaminister, kes on erakonna neljas valik, vastas Rõivas: “Tänasest edasi olen ma Reformierakonna esimene valik. Mina usun, et ma võtan seda ametit – esialgu kandidaadi staatust – äärmiselt tõsiselt, ma kavatsen kindlasti seista Eesti inimeste huvide eest ja ma usun, et küllap on võimalik ka autoriteet välja teenida.”

Ta tunnistas, et peaministriks saades on tema eesmärk jätkata valitsusjuhina ka pärast 2015. aasta valimisi.

Keskerakonna esimehe ja Tallinna linnapea Edgar Savisaare sõnul muutub peaministriks kandidaadi küsimus Keskerakonnas aktuaalseks pärast järgmisi riigikogu valimisi.

“Peaministriks kandidaat muutub meie probleemiks järgmise aasta märtsis, kui me võidame riigikogu valimised ja kui Ilves nutuse näoga on sunnitud tegema meile ettepaneku valitsuse moodustamiseks,” ütles Savisaar Tallinna TV saates “TeleTallinn. Linnapea tund”. Ta lisas, et üldjuhul on loomulik, et iga partei peaministriks kandidaat on selle partei esimees, kuigi on ka erandeid.

Kuidas valimine käib?

Peaministriks kandidaat peab esitama pärast presidendi poolt kandidaadiks kinnitamist 14 päeva jooksul riigikogule ettekande tulevase valitsuse moodustamise alustest. Seejärel otsustab parlament läbirääkimisteta avalikul hääletusel, kas anda peaministriks kandidaadile valitsuse moodustamiseks volitused.

Riigikogult volitused saanud peaministriks kandidaat esitab seitsme päeva jooksul uue valitsuse koosseisu presidendile, kes nimetab valitsuse kolme päeva jooksul ametisse.

Uus valitsus astub ametisse vande andmisega riigikogu ees, millega algavad uue ja lõpevad tagasi astunud valitsuse volitused. Seejärel vabastab president eelmise valitsuse ametist.

ER

Eesti mõistab Venemaa tegevuse Ukrainas hukka

Eesti mõistab Venemaa agressiooni Krimmis hukka ning peab võõrvägede survele peetud Krimmi referendumit õigustühiseks.

Moskva tegevus jõu kasutamisel ja sellega ähvardamisel Ukrainas on vastuolus rahvusvahelise õigusega ning rikub ka Ukraina-Venemaa kahepoolseid lepinguid. Eesti peab oluliseks, et Euroopa Liit vastaks ühi-

selt, ühtselt ja jõuliselt Venemaa tegevusele, kaaluda tuleb ka edasisi sanktsioone.

“Venemaa on rikkunud rahvusvahelise õiguse reegleid, mis on 21. sajandi Euroopas lubamatud,” rõhutas president Ilves, öeldes, et Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vastusammud peavad olema otsustavad ja jõulised.

“Meie tegevus Euroopa Liidus peab toetuma rohkem väärtustele ja julgeolekule, mitte gaasisõltuvusele ja rahalisele huvile. Need, kes seavad Euroopas oma tänase majandusliku kasu kõrgemale meie kõigi homsete julgeolekust, teevad valearvestuse,” ütles Eesti riigipea.

President Ilves nimetas “ohtlikuks kogu Euroopale” Venemaa liidrite

väiteid, et neil on seaduslik õigus sõjaliste vahenditega kaitsta samakeelseid kaasmaalasi välismaal.

Eesti riigipea tõdes, et kujunenud olukorras tuleb põhjalikult üle vaadata Vene-NATO suhted ning vastavad alusdokumendid aastatest 1997 ja 2002.

Eesti peab tähtsaks Ukrainat igakülgsest abistada.

ER

1 Valitsuse moodustab Taavi Rõivas

Eesti mõistab Venemaa tegevuse Ukrainas hukka

2 Toimetaja veerg

Ilves: kas me suudame kesta ja millistena?

Eestlased soovivad töötada kodumaal

3 Sõlmiti Eesti-Vene piirileping

Euroopa Parlamendi valimised lähenevad

Lühidalt

4 Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine Karlshutes, Berliinis Frankfurtis ja Rootsis

5 Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine Kölnis ja Hamburgis

6 Muutus pärandvara müügi maksustamisel

Valitsus kiitis heaks uue rahvuskaaslaste programmi

Tartu Ülikoolis räägiti väliseesti ajakirjanduse teemadel

Märtsipommistamisest möödus 70 aastat

Lastenurk

7 Euroopas tegutsevate Eesti koolide õpetajad said kokku Londonis

Noorteprojekt “Mida põnevat pakub Eesti?”

Berliini Eesti kooli lapsed hoiavad sidet Eestimaaga

8 Kuulutused ja teated

Pilk ette

Viinane veerg

Toimetaja veerg

Venemaa koondab vägesid piirile, provotseerides rahutusi, ähvardades annekteerida osa sellest sõltumatust riigist ja võib-olla millegi veel hullemaga – sellised on teated Ukrainast, kus sündmused arenevad peadpööritava kiirusega, lüües kõikuma kogu Euroopa seni turvalisena tundunud jalgealuse. Venemaa meelevaldne tegutsemine Ukrainas pole ainult Krimmi küsimus, vaid see muudab kogu Euroopa julgeolekupilti ning demokraatlike riikide läbikäimist Venemaaga.

Loodame, et Euroopa majandus on piisavalt võimas, et Venemaa käsi väänata. Selge on see, et praegused nii USA kui ka Euroopa Liidu sanktsioonid Venemaa agressioonile Ukraina vastu on liiga lebed. Mõnekümnele isikule viisakeelu seadmine ja nende varade külmutamine ei ole piisav, et Venemaad midagi tegema või tegemata jätma sundida. Vaatamata Euroopa selgele ja üksmeelsele avaldusele, et peab Krimmi rahvahääletust Venemaaga ühinemise üle ebaseadlikuks, kirjutas Venemaa president Vladimir Putin referendumi tulemustest lähtudes alla määrusele Krimmi tunnustamisest “suveräänse ja iseseisva” riigina. Hoolimata sellest, et Ukraina-meelsed hääletust boikoteerisid ja rahvusvahelise õiguse seisukohast referendumi tulemus mingit tähtsust ei oma, kuna see on vastuolus Ukraina konstitutsiooniga ning viidud läbi olukorras, kus piirkonnas asuvad teise riigi väed. Nüüd nõutakse Ida-Ukrainaski aina häälekamalt võimalust korraldada referendum.

Venemaa käitumine Krimmis on Eesti jaoks tuttav – kõigepealt sõjavägi sisse ja siis korraldatakse referendum. Just niimoodi võttis NSV Liit meilt iseseisvuse 1940. aastal. Kuid mitte veel kõik Euroopa Liidu riigid pole veel aru saanud, mida Putini agressioon tähendab ning millised tulemused sellel kogu Euroopale ja aastakümneid püsinud rahvusvahelisele süsteemile olla võivad. Euroopa peab võtma Venemaa käitumise suhtes raudse hoiaku, sest sõjaolukord paistab Euroopale üha lähemale sammuvat. Selge on see, et Venemaa sõnapidamisega just ei hiilga. Vaatamata Ukraina ja Venemaa vahel sõlmitud relvarahule, mis pidi kestma 21. märtsini ning millega Venemaa lubas Ukraina sõjaväebaaside blokeerimise ajutiselt lõpetada, teatasid Krimmis Simferopolis asuvas sõjaväebaasis viibivad sõdurid, et Vene väed on asunud neid ründama...

Karin Aanja

Toomas Hendrik Ilves: kas me suudame kesta ja millistena?

President Toomas Hendrik Ilves keskendus Eesti Vabariigi 96. aastapäeval Pärnu kontserdimajas peetud kõnes kolmele põhiväärtusele – tervis, haridus, julgeolek.

Julgeoleku küsimuses rõhutas ta, et muutlikus ja sageli vaenulikus maailmas ei tohi me sellesse valdkonda panustamisest mitte mingil juhul loobuda.

“Me oleme vabad, ja sellega harjunud. Nii harjunud, et oma endast mõistetavuses muutub vabadus igaüks, kui mitte rahulolematust tekitavaks,” ütles ta. See endast mõistetavus võib olla aga eksitav ja uinutav, viitas ta sündmustele Ukrainas.

President rääkis ka Eesti päevapoliitilistel teemadel ja avaldas heameelt selle üle, et inimesed on hakanud poliitilistes debattides aktiivsemalt osalema.

“Mul on ka hea meel, et aktiivsed Eesti inimesed, kes on kaua aega pigem vaadelnud ja kommenteerinud me riigi arenguid, on otsustanud ka ise poliitikasse tulla,” ütles ta ja viitas Jääkeldri arutelule.

President kinnitas, et Eesti liigub demokraatia kursil. “See endast mõistetav rahulolematust, alaline arutelu ning iga-aastased valimised annavad põhjust ütelda, et Eesti demokraatia ei ole ohus; meil ei ole vaja sümboolseltki oma suid kinni kleepida.”

Samas ütles ta, et pidevalt toimuvad valimised süvendavad suutmatust ellu viia suuremaid, võimalolijalt rohkem julgust nõudvaid ümberkorraldusi ja valijate valmidust muutuseks kiputakse alahindama.

“Olgu debati teemaks haldusreform või haridusreform, pikemaajalised plaanid ja strateegiad jäävad taas eelseisvate valimiste tõttu tagaplaanile,” ütles Ilves.

Kuidas jääda kestma?

President rõhutas, et valitsuste vahetumisest tähtsam on keskenduda sellele, et me oleksime mitte ainult vabad, vaid ka kestlikud.

“Kolm kõige olulisemat tingimust Eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimiseks läbi aegade on inimeste tervis, haridus ja Eesti julgeolek,” ütles ta. Kõik ülejäänud sõltub neist alustaladest, lisas ta.

President tõdes, et Eestil, nagu ka ülejäänud Euroopal, tuleb silmitsi seista vananeva, kahaneva elanikkonnaga probleemide ees.

2011. aasta rahvaloenduse järgi on 15,4 protsenti meie rahvast alla viieteistkümneme aastane. “Peame peremudelite, ühiskonna ja maailma muutumisele julgelt otsa vaatama. Ainus viis Eesti püsijäämist ilma massilise sisserändeta kindlustada on töötada kauem,” leidis president. Selleks

President Toomas Hendrik Ilves 24. veebruaril Pärnu kontserdimajas kõnet pidamas.

Foto: president.ee

aga, et kauem ühiskondlikult tegusad olla, tuleb aegsasti valmistuda.

Ta tõi näiteks Rootsi, kes on tõstnud pensioniiga ning vähendanud poole võrra tulumaksu neil, kes pärast 67. eluaastat tööle jäävad.

Eesti muutugu tervemaks

President Ilves ütles, et ühiskondliku taristu võtmeküsimus on meie enda tervis – Eesti peab muutuma tervemaks.

Positiivse poole pealt tõi ta esile, et meeste oodatav eluiga on iseseisvusaastatega kasvanud. Paranemine pole aga tulnud mitte tervise hoidmisest, vaid ravist. “Tervise hoidmine sõltub suure osas meist endist,” rõhutas Ilves. “Tervise hoidmisest on aga raske rääkida, kui Eesti on alkoholi tarbimises inimese kohta Euroopas esikohal,” ütles ta.

Ta arvas, et alkoholarvitamise piiramisel saaks abiks olla ka erasektor, loobudes näiteks alkoholi tarvitamist ülistavast reklaamist.

Loomulikult vastutab me tervise hoidmise eest ka riik, kes korjab selleks maksuraha, ütles Ilves. Tema sõnul tasuks üle vaadata, kas neid makse kasutatakse otstarbekalt ja suunata rohkem sellest rahast haiguste ennetusele ja terviserikete varajasele avastamisele. “Nii kahaneks ehk vajadus keskenduda ülikallist ravi vajavaile haigustele, millest paljud oluksid välditavad,” arvas president.

Uue ajastu lävel

President Ilves rääkis ka, et hariduse, elu ja teenuste arvutiseerimine on Eesti eduloo viljad, kuid need on kergesti nopitavad. E-valimised, digiresept ja digiallkiri on mõne aasta pärast või varemgi kõikjal Euroopas olemas.

Ta ütles, et Eesti seisab uue ajastu äärel, kus informatsioonitehnoloogia maailm hakkab veelgi enam seniseid elusid ja elukäike mõjutama – maa-

ilm jaguneb kahte leeri: ühel pool inimesed ja ühiskonnad, kes suudavad tempot pidada, ja teisel need, kes jäävad maha.

“Mida enam inimesi maailmas toetub aina võimsamale infotehnoloogiale, seda enam peame ise sellega kohanema,” rääkis Ilves. “Valmisolekust uusi oskusi õppida, neid oskusi omavahel ühendada ja vajadusel juurde või ümber õppida saab edu võti.”

“Tark inimene, pere, ühiskond ja riik mõtlevad ette ja hakkavad vastavalt tegutsema enne, kui etteaimatavad muutused juba kohal on. Seni pole me arengust maha jäänud, veel mõnda aega püüame tempos püsida. Aga oluline on ette jõuda. Olla ees. Jäädagi ette.”

President rääkis ka julgeoleku teemadel, rõhutades, et Eesti huvides on praegusest paremini toimiv Euroopa Liit, tugevam NATO. “Eesti koht peab püsima kummagi alliansi otsustajate lauas,” ütles ta.

Ka riigikaitse vallas tuleb teha jätkuvalt tööd, sõnas ta. “Paralleelselt tendentsiga, kus enamik Euroopa riike panustavad ühisesse julgeolekuse leigelt, süveneb oht, et NATO viies, ühiskaitse artikkel muutub sisutühjaks sätteks, mis garanteerib liitlaste sõjalise turvalisuse vaid paberil.

NATO tõsiseltvõetavus kestab seni, kuni on liitlasi, kes on tõsiseltvõetavad ja vastutustundlikud, leidis president.

Kõne kokkuvõttes ütles president, et Eesti pole lihtsalt maja, vaid ta on meie kodu, mida me alles ehitame ja mida me jääme ehitama.

“Kodu, millest võib lahkuda kasvõi selleks, et hankida veel uusi teadmisi, et seda paremini üles ehitada. Aga ta jääb, erinevalt mistahes majast, kohaks, kuhu me saame alati tagasi tulla ja kus me ikka tahame olla.”

ER

EESTI RADA

Eesti Rada

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis häälekandja

Vanim väliseesti väljaanne

Asutatud 1945. aastal

Peatoimetaja/Chefredakteur: Karin Aanja	Tellimine/Abonnement: Aastatellimus Euroopas 25 EUR Väljaspool Euroopat 28 EUR Tudengitele 15 EUR
---	--

Vastutav toimetaja Saksamaal/Verantwortlicher Redakteur Deutschland:
Maie Kisis-Vainumäe

Kaastöötaja/Mitarbeiter:
Meeli Bagger

Toimetus Saksamaal/Redaktion Deutschland:
EESTI RADA
Maie Kisis-Vainumäe
In der Gracht 10
D-51105 Köln
tel: 0221/83 47 03
fäks: 0221/830 31 03
e-mail: EestiRada@yahoo.de

Toimetus Eestis/Redaktion Estland:
Karin Aanja
Lille 6, 75201 Aruküla
Raasiku vald, Harjumaa
tel: (+372) 53 929 684
Küljendus: Karin Aanja
Trükikoda: Bookmill, Tartu

Kuulutused, reklaam/Anzeigen, Reklame:
1,00 EUR/cm²
alates 50 cm² – 0,80 EUR/cm²
alates 100 cm² – 0,70 EUR/cm²
alates 200 cm² – 0,60 EUR/cm²
üle 300 cm² – 0,50 EUR/cm²

Leinakuulutused:
Kahe veeru laiusele:
1 cm kahel veerul – 5 EUR

Toimetus jätab endale õiguse toimetada ja lühendada kaastöid ning kirju nende selguse huvides. Avaldatud artiklite sisu eest vastutavad allkirjutanud.

Eestlased soovivad üha enam töötada kodumaal

Uuringu “Eesti tööealise elanikkonna väljarändepotentsiaal aastal 2013” tulemused näitavad, et eestlased soovivad enenevalt kodumaal elada.

“Kolme aastaga on kolmandiku võrra langenud inimeste arv, kes näevad ennast töötamas väljaspool Eestit. Sellest tulenevalt on viimase aastaga tuntuvalt vähenenud realselt välismaal töötavate eestlaste arv – 1900 inimese võrra,” tõi sotsiaalminister Taavi Rõivas uuringust esile.

“Olukord tööturul on kiiresti paranenud ning koos sellega kasvanud ka Eesti elanike optimism Eestis töötamise osas,” lisas Rõivas.

Uuringust tuleb välja, et välismaal töötamine on aastaga vähenenud. Kui 2012. aastal töötas ühes kvartalis keskmiselt 24 800 Eesti elanikku välismaal, siis 2013. aastal 22 900 inimest. Kui 2010. aastal omasid kindlat soovi välismaale tööle minna 76 400 inimest, siis mullu oli see arv langenud 51 600-ni.

ER

● Eesti Posti ja Riigikantselei asutatud seerias “Eesti Vabariigi riigipead 1918–2018” ilmus Konstantin Pätsile pühendatud postmark. President Pätsi 140. sünniaastapäeva eel ilmunud postmark on seeria kaheteistkümmes. ER

Lühidalt

• Tartu Ülikooli makroökoonomika professor Raul Eamets leiab, et palju vastuseisu põhjustanud fosforiidi kaevandamisest võib kujuneda aastaks 2032 meie riigile väga oluline rikastumisallikas. Eametsa sõnul on Eesti fosforiidivarud Euroopa suurimad ning nende kasutamiseks on praeguseks olemas tehnoloogiad, mis ei kahjusta keskkonda. “See saab veel mõnda aega olema poliitiliselt väga tundlik teema, aga probleem laheneb põlvkondadega, sest praegu on võimalik see põlvkond, kes mäletab fosforiidisõda ja Eesti iseseisvumist,” lisas ta. Uus valitsusliit välistas fosforiidi kaevandamise võimalused.

• Registreeritud töötute arv suurenes jaanuari 5,5 protsendilt veebruaris 5,7 protsendile. Kuu lõpus oli töötuna arvel 36 334 inimest 16-aastasest kuni pensioniealistest töõjõust.

• Välisminister Urmas Paeti ja ELi välispoliitika juhi kõnet kuulati pealt ja laeti 5. märtsil interneti üles. Paeti ja Catherine Ashton'i kõnelus leidis aset 26. veebruaril pärast Eesti välisministri visiiti Ukrainasse ja vahetult pärast tänavavägivalda lõppemist. Paet vahendas seda, mida talle oli Kiievis eelmisel päeval toimunud kohtumistel räägitud ning väljendas olukorra pärast muret. “On äärmiselt kahetsusväärne, et selline pealtkuulamine on üldse aset leidnud,” ütles Paet.

• Hiljuti uue erakonna loonud ja selle nime ümber ühtne Eesti keereldanud skandaali tõttu avalikkuse kõrgendatud tähelepanu alla sattunud Kristiina Ojuland teatas, et parteil on uus nimi olemas. Uueks nimeks on Rahva Ühtsuse Erakond. Erakonna programmiliste põhimõtete aluseks on idee Eestist, kus riigi toimimise keskmeks oleks riigi olulisim alustala – inimene.

• Viimase kolme aasta jooksul on loomulik iive olnud negatiivne. Esialgsel andmetel sündis 2013. aastal Eestis 13 831 last ja suri 15 474 inimest, seega oli loomulik iive 2013. aastal 1643 inimesega negatiivne. Viimati sündis ligikaudu sama vähe lapsi Eestis 2004. aastal (13 992 last). Surmade arv on viimastel aastatel väikeste kõikumistega olnud üldiselt vähenemistrendis.

• Tartu Ülikooli analüütik Ave Roots analüüsis Euroopa Sotsiaaluuringu andmetele tuginedes eestlaste suhtumise muutumist immigrandite ajavahemikul 2004–2012. Selle perioodi jooksul on eestlaste suhtumine immigrandidesse muutunud järjest vähem negatiivseks. Üha enam ollakse valmis riiki lubama immigrante nii samast rahvusest ja rassist kui ka erinevast. Ühtlasi ollakse avatumad tulijatele väestest riikidest väljaspool Euroopa Liitu.

• Statistikaameti rahvastikuprognosi kohaselt väheneb seniste trendide jätkumisel Eesti rahvaarv järgmise ligi 30 aasta jooksul negatiivse loomuliku iibe ja välisrände saldo tõttu 125 000 inimese võrra ning 2040. aastal elab Eestis 1 195 000 inimest. 2013. aasta 1. jaanuari seisuga oli Eesti rahvaarv 1 320 000.

• Eesti Keele Instituut esitles emakeelepäeval, 14. märtsil eesti keele põhisõnavara sõnastikku. Sõnastik sisaldab 5000 eesti keele olulisemat sõna. Sõnade valikul on arvestatud nende sagedust eesti keele korpustes põhjal ja vajalikkust igapäevases suhtluses. Sõnastik on mõeldud keeleõppijale, eeskätt A2- ja B1-keeleoskustaset silmas pidades.

Välisministrid allkirjastasid Eesti-Vene riigipiiri lepingu

Välisminister Urmas Paet ja Venemaa välisminister Sergei Lavrov kirjutasid 18. veebruaril Moskvas alla Eesti ja Venemaa vahelisele riigipiiri lepingule ning Narva ja Soome lahe merealade piiritlemise lepingule. Samuti allkirjastasid välisministrid Eesti ja Venemaa vahelise saatkondade paiknemise tingimusi reguleeriva lepingu.

Välisminister Paeti sõnul on selgelt paika pandud piir, mida mõlemad pooled aktsepteerivad, Eestile oluline julgeolekut kindlustav faktor. “Piirilepete olemasolu naaberriikide vahel on pigem reegel kui erand,” märkis Paet. “Lepingutega kinnitatud piirid naaberriikide vahel on oluline eemaldamaks võimalikke arusaamatusi nii olulisel ja tundlikul teemal nagu seda on territooriumid – seda nii rahuajal kui ka kriisiolukorras,” rõhutas ta.

See, et praegu teostab Eesti oma suveräänsust kontrolljooneni, mitte riigipiirjooneni, ei ole Paeti kinnitusele tulevikku vaadates mõistlik ning sisaldab võimalikke julgeolekuriske. “Seetõttu ratifitseeris riigikogu piirileppet ka 2005. aastal. Meie selge tulevikku suunatud huvi on, et riigipiir Venemaaga oleks õiguslikult määratletud. Mida vähem on meil Venemaaga lahtisi ja lahendamata suuri küsimusi, seda parem,” märkis ta.

Välisminister Paeti kinnitusele on praeguse aja Eesti ülesanne kindlustada oma tulevikku. “Eesti on kõige tihedamalt rahvusvaheliste organisatsioonidega integreerunud Põhja-Euroopa riik. Seetõttu on oluline täpselt teada, kus algavad ja lõpevad füüsiliselt Eesti rahvusvahelised kohustused,” ütles Paet. “Meie idapiir on ka NATO kollektiivkaitse piir ning piir, millega lõpeb Euroopa Liidu ühisturu ja ühisreeglitega kaetud ala,” märkis Eesti välisminister. Ta lisas, et selgelt paika pandud ja toimiva piiri olemasolu ei ole võimalik alahinnata julgeoleku- ega majanduspoliitiliselt. *allikas: VM*

Välisministrid Urmas Paet ja Sergei Lavrov pärast piirilepingu allkirjutamist Moskvast 18. veebruaril.

Foto: Postimees

TAUST

Võrreldes 2005. aastaga on piirilepingute sõnastus samaks jäänud ja nii riigipiiri lepingu kui ka merealade piiritlemise lepingu preambulis on lisatud järgnev lause: “arendades õigusliku alust Eesti-Vene riigipiiriga seotud küsimuste lahendamiseks, ning kinnitades vastastiku territoriaalsete nõudmiste puudumist”. Samuti on riigipiiri lepingu artiklisse 9 lisatud järgnev lõik: “Käesoleva lepinguga reguleeritakse eranditult riigipiiri puudutavaid küsimusi”. Piirijoon on sama, mis 2005. aastal sõlmitud lepingutes.

Järgmise sammuna pärast lepingute allkirjastamist tuleb piirilepingute tekstid ratifitseerida mõlema riigi parlamendis. Lepingud jõustuvad 30 päeva möödumisel ratifitseerimiskirjade vahetamise päevast.

Pärast lepingute jõustumist korraldab piirijooni märkimist vastav demarkeerimiskomisjon. Eri ametkondade esindajatest koosneva komisjoni tööd hakkab juhtima välisministeerium.

Riigipiiri füüsilise märkimise eest looduses ja vajalike piirirajatiste väljehitamise eest hakkab vastutama siseministeerium (politsei- ja piirivalveamet).

Riigipiiri demarkeerimise ajaline kestus on praegu teadmata, kuid see võib eeldatavasti võtta mitu aastat.

Maismaapiiri mahamärgimisel ja riigipiiri väljehitamisel tuleb lahendada mitmel pool küsimused praegu eraomanduses olevate maatükkidega. Nii maismaal kui järvedel toimuvad muudatused mõlemale poole kontrolljoont võrdsel määral, sealhulgas 128,6 hektarit maismaal ja 11,4 ruutkilomeetrit järvedel.

Võrreldes praeguse kontrolljoonega toimub mõlemal pool mõningate maade üleminek teisele poolele (Eestile nn Saatse saapa osas 115,5 hektari ulatuses ja Venemaale Meremäe vallast Marinaova metsa piirkonnast 68,9 hektari ulatuses ning 33,9 hektari ulatuses Suursoo piirkonnas Väraska vallast).

Euroopa Parlamendi valimised lähenevad

President Toomas Hendrik Ilves kuulutas 21. veebruaril välja 25. mail toimuvad Euroopa Parlamendi valimised.

Euroopa Parlamendi valimised toimuvad Eestis 25. mail. Kandidaatide registreerimiseks esitamine algab 26. märtsil ning kestab 10. aprillini. Erakonnad võivad valimisteks välja panna nimekirja, kus on maksimaalselt 12 kandidaati. Samuti saavad valimistel osaleda üksikkandidaadid.

Seekordsed valimised toimuvad Eestis üle kümne aasta taas avatud nimekirjade põhimõttel. Kui eelmistel, 2009. aastal toimunud Euroopa Parlamendi valimistel osutus valituks nimekirja eesotsas olnud kandidaat, siis nüüd reastatakse kandidaadid saadud häälte arvu järgi ümber ning europarlamenti pääseb enim toetust kogunud inimene.

IRL ja Reformierakond algatasid muudatuse vahetult pärast eelmise valimise, kus saavutas väga hea tulemuse üksikkandidaadina europarlamenti pääsenud Indrek Tarand. Parteid teatasid toona, et nende hinnangul vastaks valimissüsteemi muudatus paremini valijate ootustele, aitaks kaasa demokraatia edendamisele ning suurendaks valijate

Kandideerijate nimekirjad erakonniti

• **Isamaa ja Res Publica Liit:** Tunne Kelam, Yoko Alender, Linda Eichler, Ene Ergma, Eerik-Niiles Kross, Tarmo Kruusimäe, Mihhail Lotman, Marko Mihkelson, Mart Nutt, Liisa-Ly Pakosta, Tõnis Palts ja Anvar Samost.

• **Reformierakond:** Kaja Kallas, Urmas Paet, Igor Gräzin, Jürgen Ligi, Laine Randjärv, Vilja Savisaar-Toomast, Rait Maruste, Urve Tiidus, Aivar Sõerd, Margus Hanson, Urmas Klaas ja Arto Aas.

• **Sotsiaaldemokraatlik Erakond:** Sven Mikser, Marju Lauristin, Ivori Padar, Eiki Nestor, Marianne Mikko, Abdul Hamid Turay, Jevgeni Ossinovski, Urve Palo, Liina Raud, Hannes Hanso, Reet Laja ning Toomas Alatalu.

• **Keskerakond:** Edgar Savisaar, Jüri Ratas, Mihhail Stalnuhhin, Kadri Simson, Enn Eesmaa, Aadu Must, Priit Toobal, Aivar Riisalu, Kerstin-Oudekki Loone, Mailis Reps, Ester Tuiksoo ja Yana Toom.

hääle osatähtsust valimistulemuste kindlakstegemisel.

Eelmistel valimistel kogus kõige rohkem ehk 103 506 häält Keskerakond, kes sai selle tulemusega kaks kohta Euroopa Parlamendis. Europarlamenti suundusid seejärel Siiri Oviir ja Vilja Savisaar-Toomast, kes aga kumbki ei kuulu praegu enam Keskerakonda. Keskerakonnale järgnes hääletasaagilt üksikkandidaadina europarlamenti pürginud Indrek Tarand, kes pälvis 102 460 inimese toetuse.

Reformierakond kogus valimistel 60 877 häält ning sai selle tulemusega ühe koha europarlamentis, kus asus saadikuna tööle praeguseks parteist välja heidetud ja uut erakonda looma asunud Kristiina Ojuland. IRLi nimekirja poolt andis hääle 48 492 inimest, mis viis europarlamenti varemgi seal töötanud Tunne Kelami. Samuti sai ühe mandaadi valimistel 34 508 häält kogunud SDE, keda esindab Euroopa Parlamendis Ivori Padar.

ER

Lühidalt

• President Toomas Hendrik Ilves andis 23. veebruaril Pärnu Endla teatris üle riigi teenetemärgid 99 inimesele. Teenetemärgide üleandmisel ütles president, et ta ei pea õigeks riigi teenetemärgide ülirohket jagamist. “Minu sooviks on aga, et iga Eesti teenetemärgi saaja tõuseks eeskujuna oma valdkonnas või veelgi laiemalt selgelt esile.” Välismaalastest sai kõrgeima teenetemärgi arvutiteadlane Vinton Gray Cerf, kelle teadustööd on kasutatud Eesti e-riigi ülesehitamisel. Poliitikud jäid teenetemärgist ilma ka sel aastal.

• Peaminister Andrus Ansipi sõnul on Estonian Airi olukord stabiilsem kui paar aastat tagasi, kuid majandustulemused pole endiselt rõõmustavad. 2010. aastal investeeris riik ettevõttesse 17,8 miljonit eurot, 2011. aastal 30 miljonit eurot. Lisaks sellele on riik otsustanud anda Estonian Airile 37 miljoni euro ulatuses laenu ning sellest 24,9 miljonit eurot on praeguseks juba välja makstud.

• Eesti asub sõltumatu organisatsiooni World Justice Project koostatud 2014. aasta õigusriikide globaalses pingereas 15. kohal. Pingerea esiviisiku moodustavad Taani, Norra, Rootsi, Soome ja Holland.

• Eesti tööturg on väga paindlik, kuid oskustööjõu puudus ja tööjõu kõrgeid maksumäärad näivad hoidvat tööpuudust suurena isegi majanduslikult heal ajal, hoiatas rahvusvaheline valuutafond (IMF) Eesti visiiti kokku võttes.

• Eestis elas eelmisel aastal 36 suveräänsust, kelle vara netoväärtus ulatub vähemalt 30 miljoni dollarini, mis on ühe võrra rohkem kui 2012. aastal, selgub nõustamisfirma Knight Frank värskest raportist Wealth 2014. Miljardäre pole Eestis ühtegi ning raportit ennustuse kohaselt lähima kümne aasta jooksul ka ei tule.

• Eesti Ajaloomuuseum on hakanud koguma materjali Saksa okupatsiooni perioodist Eestis. Nimelt valmistab muuseum ette mahukat vastavateemalist näitust, mis avatakse Maarjamäe kompleksis asuvas tall-tõllakuuris selle aasta lõpus.

• Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) uueks juhiks sai Andres Rannamäe. Rannamäel on Inglismaal omandatud magistrakraad ärijuhtimises, samuti on ta õppinud Peterburi ja Rootsi ülikoolides.

• CV Keskuse iga-aastasest uurinust selgusid taas Eesti hinnatuid töötajaid. Eesti ihaldusväärsseima töötaja tiitli, mis oli viimased kaks aastat läinud Eesti Energiale, haaras seekord endale Skype Technologies. Skype'i puhul hinnati lisaks töötasule, töötajate väärtustamisele, heale töökeskkonnale ja kolleegidele ka ettevõtte innovaatilisust ja sportimisvõimalusi.

• Tänavu tähistati Tartu rahulepingu sõlmimise 94. aastapäeva. Tartu linna juhid asetasid pärjad Vabadussõja mälestusmärkide juurde ning Tartu vabadussamba juures toimus mälestusüritus. Traditsiooniliselt toimus aastapäeva puhul Tallinnas Nõmme Rahu kirikus mälestusteenistus. Nõmme Rahu kirik on Tartu rahulepingu mälestuskirik. Nõmme Rahu kirik on ka üks väheseid Vabadussõja mälestusmärke, mis nõukogude okupatsiooni üle elas, sest tollastel võimudele ei tulnud pähe kiriku nime seostamine Tartu rahu ja Vabadussõjaga langenute mälestusega.

Jalutuskäigul lõunasöögi kohta lasti õhku sinimustvalgeid õhupalle.

Frankfurdi eestlased võtsid ette ühise jalutuskäigu

16. veebruari pärastlõunal kogunesid Frankfurdi eestlased ja Eesti sõbrad Lorsbachi raudteejaama, et minna väikesele jalutuskäigule. Sihtpunktiks Hofheimi mäestiku jalamil asuv Gundelhardi toitlustuskoht ja eesmärgiks tähistada Eesti Vabariigi 96-aastaseks saamist.

Rongipeatusesse tulid oma saksa vahetusperega. Olen nimelt vahetusõpilane, mis tähendab, et elan 11 kuud saksakeelse pere juures ning käin kohalikus keskkoolis, püüdes keeleoskusi parandada. Arvestades, et siia tulles piirdus minu saksa keel lihtsa "ich bin Kelly"-ga, olen suure arengu läbi teinud.

Meie jõudsimme nagu ikka 20 minutit enne kokkulepitut aega. Kui sakslastel on kombeks pigem varem kui hiljem jõuda, siis eestlastele oodata ei meeldi, seega on neilt alati

moodsat 15 minutit hilinemist oodata. Seega oli meie üllatus suur, kui leidsime paar eestlast juba ees ootamas. Ootajateks olid Maarja, kes oli ühtlasi ka üks peakorraldajatest, koos oma mehe ja kaks päeva tagasi saabunud emaga. Perekonna kaupa saabusid ka teised ning oligi aeg teele asuda.

Läbi vihma ja pori kohale jõudes, Eesti ilm oli vist meie tähtpäeva puhul kohale tulnud, mängisid väiksemad ringmänge ning suuremad ootasid autoga tulijaid järele. Kui kõik kohal olid, laulsime kõrvaloleval põllul hümmi, sõime saksa traditsioonilist toitu ja toimus eestiteemaline viktoriin. Meie koosolemise lõpetas jalutuskäik porisel põlluteel tagasi rongipeatusesse.

Oli tore nädalavahetus. Suur tänu kõigile korraldajatele!

Kelly Toim

Pidulik kontsertaktus Eesti Majas Lundis

Pühapäeval, 23. veebruaril tähistati Lundis Eesti Majas piduliku kontsertaktusega Eesti Vabariigi 96. aastapäeva. Kõnet pidas Saksamaa eestlaste organisatsiooni Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis esimees Maie Kisis-Vainumäe, kes oli kohale tulnud Kölnist.

Saali oli kenasti rahvast kogunud, sealhulgas rõõmustavalt suur hulk eesti üliõpilasi, kes Lundis õpivad. Seetõttu olimegi väga rahul külaliskõnelejaga, kes rääkis Saksamaa eestlaste elukäigust ja ajaloost, mis kindlasti paljudele meist tundmatu või ähmane on.

Maie Kisis-Vainumäe kirjeldas, kuidas pärast sõda 1945. aastal DP-laagrites (DP – displaced person) elati. Sõjajärgne Saksamaa oli purustatud, Punaarmee eest Saksamaale pagunenud oli seal kogu Ida-Euroopast. Geislingenis aeti kohalik rahvas oma majadest välja, et mh Eesti põgenikele ruumi teha. Laagrid tühjesid väga visalt ja mõned neist olid alles veel 60ndatelgi. Inglismaa võttis naisi vastu sanatooriumidesse tööjõuks, Ameerika ja Kanada muutsid oma sisserännukvoote, noored ja terved inimesed otsisid

pelgupaika ülemeremaades, mõned tulid Rootsi sugulaste juurde. Saksamaale jäid sõjas vigastada saanud, vanad ja teised raskesti ümberpaigutatavad inimesed, samuti ka need, kes seal perekondlikult juurdunud olid.

Praegugi on Saksamaa eestlased hajutatud, enamasti Kölni, Hamburgi, Frankfurdi, Müncheni, Berliini ümbrusesse. Oluline eestlaste kokkusaamise koht on Bonnias asuv Annabergi loss, mille balti üliõpilased kunagi ostsid ja välja ehitasid. Seal toimuvad mitmed eestlaste üritused, maja pakub ka toitlustust ja ööbimisvõimalust. Ühingule toob tulu väliseestlaste pärandusena saadud Berliinis asuv maja. Sellest on suur abi, sest Saksa riik enam rahvusgruppide ühendusi ei toeta.

Kontsertaktusel pakkus tõelise üllatuse virtuooslik viiuldaja Peter Filiptsev, kes klaverisaatja Viktor Bergendaliga esitas Kreisleri palasid, Lars-Erik Larssoni "Pastoraalse süüdi", Brahmsi „Ungari tantsu“ ja Arvo Pärdi „Spiegel im Spiegel“.

Koosviibimine, mis algas pidupäevale omaselt šampusega, lõppes maitsvate kookidega hilistel tundidel. Pille-Mai Laas / Lund

Eesti Vabariigi 96. aastapäeva tähistamine Berliinis

Berliini eestlased kogunesid 21. veebruari õhtul Soome Instituuti Berliinis, et tähistada Eesti Vabariigi 96. aastapäeva. Saal oli täis nii vanu kui ka noori, nii eestlasi kui ka sakslasi.

Peo avas dr Terje Sperling Berliini rahvaülikoolist ning kõnega oli sünnipäevakülalisi tervitama tulnud Berliini Eesti saatkonna esinduse asejuht Carl Eric Laantee Reintamm.

Oma tervituses tõstas ta ühiskondliku algatuse "Elamisväärne riik" sõnastustega palju teravaid küsimusi tänapäeva Eesti kodanikuühiskonna ning sotsiaalse olukorra kohta: kuidas tulla toime rahvastiku vähenemise ning vananemisega, kuidas viia palgatase samale tasemele näiteks Saksamaa, Inglismaa või Soomega, kuidas motiveerida eesti noori jääma Eestisse.

Nendele rasketele küsimusele tuleb leida lahendused just praegustel eestlastel, Eesti kodanikel ja tegelikult kõikidel, kes lühemaks või pikemaks ajaks Eestis kodu on leidnud, rääkis ta.

Aga Laantee Reintammel oli ka häid uudiseid. Eesti ja Saksamaa koostöö on olnud edukas: Eesti oli tänavu Euroopa suurima toidu- ja põllumajandusmessi Grüne Woche partnerriik ning Eesti heliloojate muusika on esindatud olnud mitmetel olulistel muusikafestivalidel.

Pildil vasakult muusikud Kärt Ruubel ja Marina Varnik, kõne pidanud Carl Eric Laantee Reintamm ja peo korraldajad.

Sünnipäevalisi kosutasid ühtaegu dramaatiliste ja romantiliste meloodiaarendustega Kärt Ruubel klaveril ning Martine Varnik oboel. Kõlasid Bachi, Šostakoviitši ning Saint-Saensi teosed. Kärt Ruubel on Berliini kohale sõitnud Rostockist, Martine Varnik on siitsamast Berliinist.

Enne peolauale kantud kiluvõileibade söömaasumist lauldi veel kogu hingest Eesti hümmi ja see on Berliinis eriline – toimetab ju Saksamaal oma tegusid enam kui 80 miljonit elanikku, aga vaid eestlased teavad, mis sündmus ja missugune viis neid kõiki 24. veebruaril ühendab.

Nele Salveste

Karlsruhes oli EV aastapäeva peo külaliseks Eesti suursaadik

Eesti Vabariigi 96. sünnipäeva tähistati Karlsruhes 22. veebruari õhtul traditsiooniliselt hotelli Eden talveaias. Peokülaliseks oli lubanud esinema tulla EV suursaadik Berliinis dr Kaja Tael. Kuigi pr Tael on ametis olnud juba üle aasta, polnud Karlsruhe eestlastel ja estofiilidel veel olnud võimalust proua suursaadikut isiklikult tundma õppida.

Peale Sven Baggeri tervitussõnu ja ühist Saksa ning Eesti hümnide laulmist (saatjaks e-klaveril Madlen Järveots) sai sõnajärje suursaadik.

Pr Tael nimetas oma kõnes Eesti saavutusi viimaste aastakümnete jooksul (e-Eesti, Skype jne), aga samas märkis ta ära ka negatiivseid külgi tänases Eestis. Näiteks 2011. aastal oli tööpuudus 16%, jätkub noorte ja spetsialistide väljavool ning kõigil pole Eestimaal hea elada. Kuid Eestis usutakse ikka tulevikku ning rasketel aegadel ei võeta võlgu, vaid pingutatakse ühiselt püksirihma, sest võlg on võõra oma, nagu õpetab talupojatarikus. Ikka tasa ja targu.

Eestlased usuvad oma riiki ning see usk ja usaldus kandub üle ka Euroopa Liidu tasandile, hetkemured seonuvad lootustega. Eesti saab Euroopa Liidu liikmena palju toetusi Brüsselist ning täidab samaaegselt oma kohustusi Euroopa Liidu liikmesmaana. Eesti ei ole vaid saaja rollis, Eestil on Euroopale ka palju anda, nimetades kultuurivallast näiteks sellist nime nagu Arvo Pärt, kes on vaieldamatult kõige tuntum eestlane Saksamaal või ka möödunud aastal väga edukalt toimunud Schleswig-Holsteini ja Uuedomi Muusikafestivale, kus Eesti oli partnermaaks.

Käesoleva aasta juulist kuni septembrini toimub Stuttgardi külje all

Eesti Vabariigi suursaadik Berliinis dr Kaja Tael Karlsruhes kõnet pidamas. Foto: Thomas Michael

Fellbachis Kultuurisüvi, mille partnermaadeks on Soome ja Eesti.

Lõpetuseks ütles pr Tael: "Kõigile eestlastele on tuntud südamest tulvad Alo Mattiiseni lauluread "eestlane olla on uhke ja hää". Laiendades nende ridade mõtet mitte-eestlastele võiks öelda, et tundes üht eestlast on olla uhke ja hää. Kes siin saalisoljatest ei tunne veel eestlasi, saavad täna õhtul oma "viga" parandada. Ilusat peoõhtut ja edukat tutvumist."

Peoõhtu muusikalises osas esitasid Wolfgang Schendl (klarnet) Bachi Partita Nr. 2, Madlen Järveots

(e-klaver) kaks A. Pärdi pala ning Boris Bagger (kitarr) Paganini töötluse Mozarti ooperist "Don Giovanni" ja koos laste Bernardiga (alt-viul) Peter Schindleri 4 variatsiooni teemal "Hous of the rising sun" ja Annaga (mandolin) L. Enaudi pala "Nefeli".

Pärast pidulikku õhtusööki järgnes seltskondlik koosolemine. Et pr suursaadik mitte üksnes hea esineja, vaid ka hea suhtleja on, andis tunnistus pidev jutulesooivijate järjekord proua Taela juures, sest eestlane olla või tundes üht eestlast olla on uhke ja hää. Meeli Bagger

Kolm tähtsat päeva: EV aastapäev, Kölni Kooli päev ja vastlad

16. veebruaril toimus Annabergis, mis on Kölni kandi eestlaskonna peamiseks kokkusaamiskohaks, korraga mitu Eesti-temalist üritust: pühapäevasel koolipäeval tähistati nii Eesti sünnipäeva kui ka vastlaid.

Signat-saginat jagus küllaga, uudistamist igasse saali ja jooksmist koridorides...

Nii see päev algas traditsiooniliste mängude-lauludega õpetaja Karini juhendamisel ja nagu alati peeti meele sünnipäevalapsi.

Päeva üheks teemaks oli vastlad. Meisterdati vurrid, abiks oli vurrimeister Tõnu, ja nagu ennagi juhtunud, olid isad sama suured huvilised kui lapsed, sest Saksamaal seda meie vastlavurri ju päriselt ei tunti. Räägiti vastlakommetest ja sellest, kus see päev alguse saanud. Kuna õues ju lumega ja liulaskmise võimalustega kitsas käes, tehti võimlemist-vastlaturnimist õpetaja Merikesega suures saalis.

Päeva teine teema oli lähenev EV 96. aastapäev. Õpiti ja korraldati muusikaõpetaja Tuuliga laule ja tantse. Meisterdati õpetajate Karini ja Maarika juhendamisel kauneid rukkililli, millest seati hilisemaks aktuseks valmis lavapiirid. Vanem rühm oli ema-

keeletunnis usinasti ametis õpetaja Mare juhendamisel. Kõikide laste töid sai vaadata ülesseatud näitusel.

Seekord said aga ka emad-isad emakeeletunni ülesande, nad õppisid selgeks J. Vaiksoo luulepõimiku "Laul Eestimaast".

Päeva võttis kokku EV sünnipäevale pühendatud väike aktus. Päevakohase lühikese tervituse ütles KERKi esimees ja õpetaja Mare Rahkema. Väikesed ja suured õpilased esitasid ühiselt laule ja luuletusi. Üles tohtisid astuda ka emad-isad oma õpitud luuletustega, seda esinemist kuulati väga tähelepanelikult!

Õpetaja Merike rääkis sellest, kuidas eestlased on endile perekonnanimed saanud ja kuidas need eestipärasemaks on muudetud.

Ühise koosolemise ja koolipäeva lõpetuseks lauldi ja mängiti ringmänge.

Nagu eesti vanasõnagi ütleb: kelle jalg tatsub, selle suu matsub! Üheskoos istuti lõunasöögilauda ja lasti Annabergi kokkade roogadel hea maitsta. Ainult vastlakuklid olid pisut tillukesemad kui Eestis ja lumehangede asemel õitsesid õues esimesed lumikellukesed!

Kohtumiseni järgmisel koolipäeval Kölnis! **Merike Miländer**

Kölni Eesti Kooli lapsed esinesid Eesti Vabariigi sünnipäeva puhuks korraldatud aktusel laulude ja luuletustega.
Fotod: Heiko Schmauck

Lapsed meisterdasid saali kaunistamiseks rukkililli.

Pilli mängis Nils-Jaagup Peters.

Hamburgi Eesti Koolis sai tutvust teha kaitseväelase varustusega

Hamburgi Eesti Koolis toimus 22. veebruaril pidulik aktus Eesti Vabariigi 96. sünnipäeva auks.

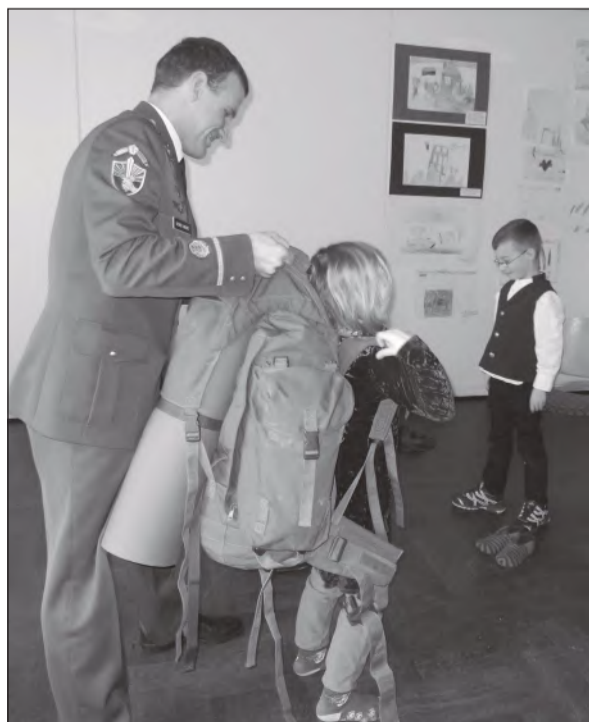
Nagu traditsiooniks on saanud, algas aktus Eesti hünni ja lipulauluga. Seejärel pidas kooli juhataja Ave Vals kõne, milles ta rääkis elukõige sellest, miks see päev meie, eestlaste jaoks nii tähtis on. Samuti uuris ta lastelt, kas nad teavad, kuidas riigi sünnipäeva kaugel Eestis tähistatakse. Lapsed olid Eestis toimuvaga väga hästi kursis – nad teadsid kaitseväge paraadist ning presidendi ja presidendiproua vastuvõttust ja kontserdist.

Vanema koolirühma lapsed esinesid väga huvitava Eesti ajaloo teemalise teatritükiga. Saalis tekitas see palju muigeid ja elevust! Väikese teatritüki lavastaja oli teatripedagoog Anniki Nugis, kes on ühtlasi ka suuremate laste õpetaja. Pärast pisikest lavastust esinesid õpetaja Reet Meyeri ja Triin Engelkese lapsed lauludega. Aktusel said kaasa laulda ka vanemad – "Ärkamisaeg" ja "Laul Põhjamaast" kuuluvad kooli iga piduliku ürituse kavasse, nii ka sel korral.

Kui ühislaulud lauldud, oli järg oodatud külaliste käes – külla olid tulnud Hamburgi Sõjaväeakadeemias õppivad kaptenid Martin Kukk ja Silver Andre. Nad näitasid lastele paari lühifilmi Eesti kaitseväest ning vastasid arvukatele küsimustele. Lõpuks aga jõudis kätte aktuse kõige põnevam osa – kaptenid olid kaasa toonud erinevat kaitseväge varustust, mida nad lastele tutvustasid. Lapsed proovisid õhinaga pähe mütse ja selga rasket kotti, mis kaalus kokku terve 15 kilo!

Piduliku aktuse lõpetuseks said lapsed suu magusaks ja ninad vahukooreseks maitsevate vastlakuklitega!

Ave Vals

Vanema kooliastme lapsed esitasid Eesti ajaloo teemalise teatritüki, mis publikule muljet avaldas.

Kaitseväge varustuse selgaproovimine pakkus lastele suurt põnevust.

Vabariigi aastapäeva pidu Hamburgi rahvuskoondises

23.veebruaril toimus Hamburgi Nikolai koguduse majas Hamburgi Eesti Rahvuskoondise Eesti Vabariigi 96. aastapäevale pühendatud pidu.

Päevakohase tervituskõnega esines Edda Schneider, kelle südamlilikud sõnad Eesti kodumaa kohta läksid kõigile hinge. Külalisesinejaks oli palutud kapten Silver Andre, kes kõneles teemal "Eesti kaitseväge Euroopa teenistuses". Ettekannet pakkus kuulajatele palju uut ja huvitavat. Saadi teada Eesti sõjameeste välismissioonidest, kaitseväge ajaloost ja koosseisudest ning

imetleti ka kapten Andre mundrit ja aumärke.

Larissa Nizker esitas Urmas Sisaski klaveripala "Kassiopeia" ja popurrii Eesti patriotlikest viisidest. Sobivaid luuleridu Ernst Peterson-Särgavalt luges ette Valentina Jõgimar.

Pärastlõuna jätkus piduliku Rootsi lauaga, kuhu olid suupisteid toonud kõik kohalviibijad. Pärast kehakinnitust võeti üles ühislaul, mis selliste pidude puhul juba traditsiooniks kujunemas. Oli meeldiv ja hubane koosviibimine Eestiga südames.

Kaja Telschow

HEA Seltsi korraldatud aastapäevapidu Hamburgis

Eestlased ja Eesti sõbrad Hamburgist ja lähiumbrusest tähistasid 22. veebruaril Eesti Vabariigi 96. aastapäeva Hamburgi Norra meremeeste kirikus HEA Seltsi eestvedamisel.

Peo avas kõnega HEA Seltsi esimees Liilika M. Allev pärast ühist hünnilaulmist. Aukülalisena pidas kõne kaitseatasee hr Roman Lukas Eesti saatkonnast Berliinis. Rahvatantse esitas Hamburgi eestlaste rahvatantsugrupp tantsujuhi Meljo Kaaviste juhtimisel. Peolaud kaeti

peokülaliste toodud soolase ja magusa suupärase valikuga. Joogivalikut kodumaise maitsega täiendas EASi Hamburgi esindus. Teadmisi sai proovile panna ja mõistust teritada vanasõnade viktoriini käigus, mis viidi läbi nii eesti kui ka saksa keeles. Tempot ja sartsu andsid koosviibimisele ühised rahva- ja seltskonnatantsud ning -laulud, mida saatsid kitarril ja mandoliinil pillimeestest külalised. Meeleolukas aastapäeva tähistamine kestis pikalt üle südaöö.

Jaana Lüpke

Eesti-teemaline viktoriin välismaistele sõpradele!

Eesti-teemaline viktoriin on aastatega kogunud populaarsust ja sellest on saanud tore Eestit tutvustav projekt. Eelmisel aastal oli sellel kokku üle 12 000 lahendaja 132 riigist.

Eesti viktoriin 2014 keskendub nii oma kujunduses kui ka küsimuste valikus Eesti tutvustamisele Lää-

nemere ja Läänemere aasta kaudu. Viktoriin on vene ja inglise keeles ning koosneb 12st valikvastustega küsimusest. Peaa hinnaks on reis Eestisse.

Viktoriin on avatud 31. maini ja seda saab täita välisministeeriumi kodulehel: quiz.mfa.ee. **ER**

Muutus pärandvara müügi maksustamisel

Riigikohus võttis 12. veebruaril vastu otsuse, mis muutis täielikult loogikat, mille alusel on 20 aasta jooksul maksustatud pärandit.

Nüüd on maksu- ja tolliamet kirjutanud oma kodulehel selgituse, kuidas antud riigikohtu otsus mõjutab pärandvara müügist saadud kasu maksustamist.

Tuhendeid inimesi puudutava uue käsitluse kesksed järeldused on järgmised:

1. Riigikohtu otsuses toodud asjaolusid arvesse võttes lähtub maksuhaldur pärandvara võõrandamisel saadud kasu maksustamisel edaspidi asjaolust, et pärandamine ei kujuta endast võõrandamist pärandaja jaoks ega ka soetamist pärija jaoks, vaid olemasoleva omandisuhte osaline asendub teise isikuga.

2. Eeltoodust tulenevalt on maksumaksustamisel õigus pärandvara

võõrandamisel maha arvata nii võõrandamisega seotud kulud kui ka soetamismaksumus (TuMS § 38 lg 1). Näiteks kui maksumaksja võõrandab pärandina saadud kinnistu ja esitab maksuhaldurile ka dokumentaalse tõendi pärandaja poolt kinnisvara soetamisel tehtud kulu kohta, siis loeb maksuhaldur kasu arvestamisel soetamismaksumuseks pärandaja poolt tasutud kulutuse (nt ostusumma). Lisaks saab pärija soetamismaksumusele liita ka pärandi vormistamise kulud.

3. Mahaarvatavad kulud peavad olema dokumentaalselt tõendatud. Kulusid tõendavate dokumentide esitamise kohustus on maksumaksjal (pärijal).

4. Kinkelepinguga võõrandatud vara korral maksustamise praktika ei muutu ning lähtutakse põhimõttest, et vara soetamismaksumus on null. **ER**

Valitsus kiitis heaks uue rahvuskaslaste programmi

Valitsus kiitis 30. jaanuaril toimunud istungil heaks uue rahvuskaslaste programmi kuni 2020. aastani.

Programmi üldeesmärk on tagada, et välismaal elavatel eestlastel oleks side Eesti ja eesti kultuuriga ning nende võimalik kodumaale naasmine oleks lihtne. Samuti on programmi eesmärk kasvatada võimalusi levitada välismaal Eesti kohta objektiivset infot ja talletada välismaist eesti kultuuripärandit. Programmi peamine sihtrühm on väljaspool Eesti Vabariiki elavad eestlased. Valitsuse tegevusprogramm peab vajalikuks tagada välismaal elavate ja töötavate eestlaste kontaktid kodumaaga ja nende lastele võimalused õppida eesti keelt.

“Rahvuskaslaste programm 2014–2020” on jätkuks eelmisele

riiklikule programmile, mis kehtis 2009–2013.

Kui eelmise perioodi programmis püüti ida ja lääne toetust tasakaalustada, laiendades seda ka hajakaslastele, siis uude programmi lisanduvateks sihtrühmadeks on uuema väljarände esindajad ja need vanema väljarände järeltulijad, kes enam eesti keelt ei valda.

Kuna välismaal elavate eesti laste arv on viimastel aastatel märkimisväärselt kasvanud, pannakse uues programmis suuremat rõhku haridusega seonduvatele tegevustele, sest emakeeleoskus on üks võtmeelusi Eestisse tagasipöördumisel, õpingute jätkamisel Eesti haridussüsteemis ning eesti kultuuriruumis tegutsemisel.

Programmi 2014. aasta eelarve on 753 004 eurot. **ER**

LASTENURK

Igas Eesti Raja numbris hakkab ilmuma midagi ka laste jaoks. Et lasterubriigis leiduks ühteist igas eas lastele, ootame mõtteid ja ideid ka lugejatelt ja eesti koolide õpetajailt. Kõik kaastööd on teretulnud!

Seekord kuulutame välja luuletuste kirjutamise võistluse. Luuletus võiks olla emadepäeva-temaline ja kirja pandud kas eesti või saksa keeles. Luuletusi ootame 10. maini ERi postkasti aadressile EestiRada@yahoo.de. **ER**

SÕNASILD Mängus tuleb leida sõnu, millest on antud esimene ja viimane täht. Iga mängija tõmbab paberile kuus horisontaalset joont. Järgnevalt lepikakse kokku mõni kuuatäheline sõna, mis kirjutatakse paberi vasakusse serva ühe tähe kaupa ülalt alla (iga täht asub uue rea alguses) ja paremasse serva tagurpidi (esimene täht alumisel real, viimane üllemisel real). Mängijad hakkavad nuputama sõnu, mis sobivad nende tähtede vahele. Võidab see, kes etteantud aja jooksul on kirjutanud kõige rohkem või pikemaid sõnu.

Berliini Eesti koolis meisterdati papptaldrikutest vahvaid mütsikesi.

Tartu Ülikoolis räägiti väliseesti ajakirjanduse teemal

17. jaanuaril arutleti Tartu Ülikoolis Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsi koosolekul väliseesti ajakirjanduse hetkeseisu ja tuleviku üle.

Vaba Eesti Sõna (VES) peatoimetaja Kärt Ulman avas arutelu, andes ülevaate VESi ajaloo ning tingimustest, milles VES ilmub täna. Sarnaselt kõikide väliseesti ajalehtedega jäävad ka selle aasta juunis 65. aastaseks saava VESi hiilgeajad aastate taha. Trükiarv väheneb aasta-aastalt ja lugejanumbrid kahanevad, sellest on põhjustatud ka lehtede majanduslikud raskused.

Vanasti tingisid lehe lugemise elulised vajadused, st eriti suure pagulaskonna riiki saabumisel sai lehest hädavajalikku informatsiooni uues ühiskonnas toimetulekuks, seadustest ja nõudmistest, töövõimalustest, eestlaste organisatsioonidest ja nende tegevusest, vanade sõprade ja laagrikaaslaste käekäigust – kui nimetada ainult osa teemadest, mida VES 50ndatel pakkus mitmetuhandelises tiraažis.

Tänapäeval on leht kahanenud ainult nišitooteks, rahuldades vanema lojalise põlvkonna vajadust eesti keelse trükisõna järele ning kuna pahatihti see põlvkond ei ole ka arvetiga sina peal, siis annab VES ka ülevaate Eestis toimuvast. Kohalik noorem eesti päritolu põlvkond enam ei vaaja eestikeelset iganädalast ajalehte, ka pole nende funktsionaalne keeleoskus enam piisav lehe lugemiseks. Hilisemad Eestist tulijad ehk nn uusimmigrandid ei ole huvitatud ei lehest ega neile võõra pagulaskultuuri ülevõlvamisest, nende vajadused on teised. Sellest ka nende vähene huvi osaleda väliseesti organisatsioonides või toetada eesti lehti nende tellimise kaudu.

Iseloomulik on ka see, et täna sel päeval on kõikide väliseesti lehtede peatoimetajad hilisemal ajal Eestist tulnud, ka välismaal sündinud nooremal põlvkonnal pole olnud huvi või piisavat keeleoskust tegeleda kohaliku ajakirjanduse elushoidmisega.

Eestiainelise internetiportaali käivitaja ja ainus tegija Vaado Sarapuu esines seminaril Skype'i kaudu

Valmistumine koosolekuks Eesti Akadeemilise Ajakirjanduse Seltsis Tartus. Püsti seisab Indrek Treufeldt, koosoleku moderaator. Foto: VES

Torontost. Tema portaali Estonian World Review aadressil eesti.ca külastab igas kuus umbes 45 000 eri arvutit üle maailma ja uudiseid eestlaste tegemistest maailmas loetakse huviga kõikides keeltes, mis saidil üleväl on.

Sarapuu pakub lahkelt kõikidele väliseesti meediaväljaannetele oma materjali üleslaadimise võimalust ning tema unikaalsest ja aktiivsest portaalist saab kuulata nii eesti raadiojaamu kui ka vaadata videoid kogu maailmas toimunud eestlaste üritustest.

Sarapuu tõi välja huvitava fakti, et suurest põgenemislainest möödunud 70 aastaga on erinevatel kontinentidel eestlaskond arenenud erinevalt ega saa enam automaatselt eeldada, et oleme ühed samad eestlased ja mõistame üksteist silmapilkselt. Sarapuu pikajalised kogemused eestlaste intervjuerimisel näitavad, et vahel vajaksime tõlki, et eestlastena üksteisest aru saada.

Ajakirjanik ja suhtekorraldaja Jüri Estam rääkis väliseesti lehtede statistikast. Mitmed suuremad lehed on vähemalt korra avalikult teatanud lehe lõpetamise plaanidest või korraldanud aktsioone lehe päästmiseks. Estam kirjeldas ka eesti ajakirjanike jaoks väliseesti paberlehe lugejat, kes

tüüpiliselt on vanema generatsiooni esindaja, tihti väheseid või isegi ainuke järelejäänud eestlane oma ümbruskonnas, kelle jaoks kord nädalas ilmuv eesti leht on vaat et ainuke sõber. Eesti ajakirjanike jaoks tüüpilise väliseesti lugeja kirjeldamine aitab Estami arvates neil mõista, kui oluline – mitte ainult kultuurilooliselt, vaid ka inimlikul tasandil – on hoida väliseesti ajakirjandust elus.

Kultuuri- ja muusikainimene, välisministeeriumi ametnik Jüri Trei kõneles taastatud Peterburi Teataja näol idapoolsete väheseestlaste ajakirjandusega seotud probleemidest. Aastatel 1908–1917 Peterburis erinevate nimede all ilmunud Peterburi eestlaste ajaleht taastati Jüri Trei eestvedamisel 1999. aastal. Taastatud Peterburi Teatajal oli suur roll ka Venemaa eestlaste ühendamisel Jaani kiriku taastamise toetuseks tekkinud liikumisel.

Väliseesti ajakirjandusel on kodumaisele palju pakkuda, seda tõdesid kõik ettekandjad – olgu see hindamatu ajas nädalase intervalliga salvestatud kultuuripärand, mis seisab paberikujul kõikide toimetuste arhiivides, või väliseesti toimetuste juhtimise know-how, millest samuti oleks ka teistel ajakirjanikel õppida.

Kokkuvõtte Kärt Ulmani artiklist

Märtsipommitamisest möödus 70 aastat

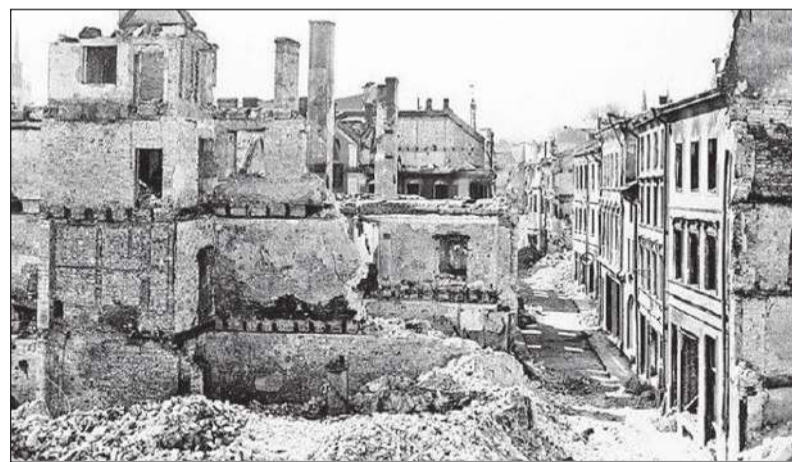
9. märtsil möödus 70 aastat Tallinna suurpommitamisest Teise maailmasõja ajal Nõukogude Liidu lennuväe poolt – selle kurva tähtpäeva meenutamiseks toimus rahvusvaheline konverents ja avati näitus, mis jääb avatuks 24. augustini.

Nõukogude lennuväe poolt 1944. aasta 9. ja 10. märtsil Tallinnale korraldatud massiivses õhurünnakus hävis 8000 hoonet ehk ligi pool Eesti pealinna elamispiinast.

Rängalt sai kannatada Harju tänav ja Estonia teatri ümbrus. Maha põles eestluse sümboli tähendust omav Estonia teatrimaja ning süttis Niguliste kirik, pommitabamusest purunes keskaegne vaekoda Raekoja platsil ja hulk teisi ehitismälestisi.

Õhurünnak algas kell 19.15 ja selle esimene laine kestis kella 21.15-ni. Kell üks öösel saabus linna kohale pommitajate teine laine ja pommitada kestis kuni poole neljani hommikul.

Hukkus 757 inimest, sealhulgas 586 tsiviilisikut, 50 sõjaväelast ja 121 sõjavangi, peavarjuta jäi umbes 20 000 inimest.

arhiivifoto

Kiek in de Kōki suurtükitornis aadressil Komandadi tee 2 saab 24. augustini vaadata fotonäitust “Purustatud linnasüda – Harju tänav enne ja pärast õhurünnakut 9.–10.03.1944”.

Valikuga ajaloolistest fotodest, kaasaegsete mälestustest ja Harju tänav väljakaevamistel leitud esemetest luuakse pilt, mis toimus sel traagilisel sõjaöö, mida kaasaegsed nimetavad ajaloolise linna ajalooliseks traumaks – Tallinna Pompejiks.

Harju tänav oli üks Tallinna vanimaid kaupmeeste ja käsitöölise tänavaid, kuhu koondus linna kaubandusele ning järk-järgult kujunes Harju tänavast üks linna olulisemaid äripiirkondi. 1930. aastatel asusid seal mitmed pangad, ärid, restoranid, hotellid ja kinod. Pärast 1944. aasta 9.–10. märtsi oli Harju tänavast hävinud 89 protsenti, Vana-Posti tänavast 95, Niguliste tänavast 75, Kuninga tänavast 25 protsenti. **ERR**

Euroopas tegutsevate Eesti koolide õpetajad said tänavu kokku Londonis

Sel aastal toimusid Emakeelepäevad Londonis, 28. veebruarist 2. märtsini. Juba viiendat aastat järjest said Euroopa väliseesti koolide eestvedajad ja õpetajad kokku, et üks töökas ja sisurohke nädalavahetus veeta.

Sedapuhku olid korraldajateks Londoni Eesti Kooli eestvedajad ja tegijad: Kerli Liksor, Aili Nurk, Katre Pöder, Liina Särkinen ja Eda Strandberg. Kohal olid 50 õpetajat 20st Euroopas tegutsevast väliseesti koolist.

Korraldajad olid kokku pannud väga sisuka ja mitmekülgse päevakava. Aeg möödus kiiresti ning arutamist ja mõtete vahetamist jätkus kuni viimase minutini.

Reedene päev algas linna tutvustava ekskursiooniga, kus kohalikud kooliõpetajatest giidid Londoni tähtsamaid vaatamisväärsusi vast saabunud külalistele näitasid. Ekskursiooni saatis ka tüüpiline saareriigi ilm – natuke vihma –, et tunne veel inglisepearsem oleks.

Reede õhtul olid õpetajad Londoni Eesti Suursaatkonda kutsutud, kus suursaadik pr Aino Lepik von Wirén kõiki kohale tulnud väikese tervituskõnega vastu võttis. Ka pr Lepik von Wirén on aastaid Rootsisis väliseesti koolis käinud ning tõi mõne põgusa mälestuse oma kooliajast. Järgnes tihedat jutuaajamist, kus värskendati vanu ning loodi uusi tutvusi.

Külas Londoni Eesti koolis

Laupäeva hommikul koguneti Londoni Eesti Kooli. Kooli ellukutsuja ja juhataja Aili Nurk tervitas veel kord kõiki õpetajaid Londoni Eesti koolipere poolt ning tutvustas paari lausega Londoni Eesti Kooli. Suuremad koolilapsed esinesid külalistele väikese etteastega, mida suure aplausiga tunnustati. Ja kohe läksidki koolitunnid lahti. Sel korral lahtiste tundidega, kus kõik kohaletulnud õpetajad igat koolitundi uudistamas käia said. Samal ajal toimus loeng lastevanematele, mida hiljem ka õpetajad kuulata said.

Kui koolipäev läbi, suunati kiired sammud nn rahvuslikooli suunas

(UCL SSEES), kus referendid meid juba ees ootasid, et loengute ja ettekannetega algust teha. Viive Einfeld rääkis teemal “Väärtuskasvatusest.” Ettekande sügav sisu oli paljudele õpetajatele uus ning pakkus omajagu mõtlemisainet. Ka õhtuses söögilauas arutati veel tuliselt sel teemal. Ettekande viimase lause sooviksin ka siinkohal veel kord ära tuua – “Eeskujuga pole teiste mõjutamisel mitte peamine, vaid ainus asi.” (Albert Schweizer)

Haridus- ja teaduministeriumi keeleosakonna juhataja Piret Kärtner, kes juba möödunud aastast meile tuttav on, rääkis teemal “Kes aga luges, aru sai...”. Piret Kärtner toonitas, et õpetajad peavad eelkõige enda jaoks selgitama, miks lugemist õpetada. Samuti andis ta soovitusi lugemismaterjali valimisel ja jagas näpunäiteid lugemise õpetuse võimalustest.

Jätkas keeleteadlane ja õppejõud Martin Ehala teemal “Suur-Eesti: kuidas arendada eesti keelt ja kultuuri laias maailmas”. Martin Ehala on ise oma perega aastaid väljaspool Eesti elanud ning oskas ka oma pere najal eesti keele vahendamise kohta näiteid tuua. Kindlasti oli kõigile pisut üllatuseks ning ka rahustavaks teadmiseks asjaolu, et kui momendil on maailmas umbes 6000 keelt, millest paljud väljasuremisohus on, siis eesti keel kuulub umbes 300–400 tugevama keele hulka.

Ettekannete pärast lõuna lõpetas haridusministeriumi keeleosakonna peapekspert Andero Adamson teemal “Väljaränne, tagasipöördumine ja uus rahvuskasvatuse programm”. Eesti haridusministeriumi 2014. aasta eelarves on ette nähtud 752 000 eurot selleks, et toetada eesti keele püsijäämist väljaspool Eestit ning ka selleks, et tagasipöördujate eesti keele oskust parandada.

Berliini, Frankfurdi, Müncheneri ja Kölni Eesti Kooli esindajad. Vasakult: Ingrid Melzer, Aira Paschke, Piret Jürgenson, Eha Salla, Rita Kolk, Karin Schmauck, Karin Ladva-Zoller, Malle Kesa, Margit Urbel ja Maarika Remmert.

Pärast pikka ja sisurohket vaata- mist ja kuulamise päeva sättisime sammud õhtusöögikoha suunas. Söögilauas oli õpetajatel hea omavahel vestelda ja infot vahetada. Peale kehakinnitust jätkus õhtu väikese kontserdiga. Liisi Koikson esitas kitarristi saatel peamiselt eesti autorite loodud laule. Nii jõudiski üks ilus, hästi eestikeelne ja -meelne päev ühes Londoni restoranis õhtusse.

Tutvuti Kinobussi tegemistega

Pühapäeva hommik algas jälle tegusalt, sedapuhku Londoni Eesti Majas. Kerli Liksor ja Aili Nurk rääkisid Londoni Eesti Majast ja seal toimuvast. Üles astusid ka Kinobussi tegijad. Neil oli kaasas kogu tarvilik tehnika ning kiiruga tehti lühifilm ko-

halolijatest. Meile tutvustati erinevaid filmitegemise tehnikaid ning anti ideid, kuidas saaks kino teemat ka kooliprogrammis kasutada.

Emakeelepäevade viimase ettekande pidas Edward Kess, kes on eesti keele õpetaja Tallinnas. Olime pärast ettekannet ühel nõul – Edward Kessilt on meil palju õppida, eelkõige tema entusiasmist keele elaval ja väga kaasaegsel õpetamisel.

Emakeelepäevad Londonis lõppesid ümarlauaga, kus kõik koolide juhatajad väikese ülevaate oma koolist andsid, oma rõõme, aga ka muresid teistega jagasid. Ühiselt on ikka kergem lahendusi leida.

Päevade kokkuvõtteid tehes olid üksmeelsed – Emakeelepäevad Londonis oli kordalainud üritus. Va-

hetati palju infot, kaasa viidi uusi impulsse ja teadmisi. Järgmise aasta Emakeelepäevade korraldamise võttis enda kanda Luksemburgi koolirahvas. Eelnevatel aastatel on kokku saadud Hamburgis, Münchenis, Hollandis ja Berliinis.

Ürituse korraldas Eesti Kool Londonis, toetasid Eesti Emakeele Selts, Eesti Haridus- ja Teaduministerium, Eesti Suursaatkond Londonis, London University College'i Slaavi ja Ida-Euroopa Uuringute Instituut, Eesti Maja Londonis ning Eesti Gild Londonis.

Saksamaalt olid esindatud Eesti koolid Hamburgist, Münchenist, Berliinist, Frankfurdist ja Kölnist.

Maarika Remmert

Noorteprojekt “Mida põnevat pakub Eesti?”

Eesti keele ja kultuuri edasiandmine järeltulevale põlvkonnale pole väljaspool Eestit elavatele eestlastele midagi uut. Seda on tehtud juba aastakümneid. Lastele on organiseeritud (pühapäeva)koole, lasteaedu, suvelaagreid – vastavalt vajadustele ja võimalustele. Nii ka Saksamaal.

80. aastate lõpus need kokkusaamise võimalused lastele/noortele kahjuks Saksamaal kadusid. Põhjuseks vähene järelkasv, vähene huvi. 1990. aastatel algas uus sissevool kodumaa eestlaste näol – kes õppima, kes tööle jne. Paljudele sai Saksamaa uueks koduks, siin pandi alus perele. Siiski ei ole enamik siiajäänutest unustanud oma juuri, püüdes eestlust edasi anda siin sündinud eesti lastele.

Täna on nendest kakskeelsest peredest pärit lapsed jõudnud ikka, kus tuleb aktiivselt toetada laste huvi ja vajadust olla eestlane, tugevada nende iseseisvat sidet Eestiga. Saksamaal tegutseb viis eesti kooli, kus pakutakse eesti päritoluga lastele võimalust eesti keele oskuste arendamiseks, alalhoidmiseks ja väärtustamiseks. Tähtsaks peetakse ka kontaktide loomist ning arendamist tänapäevase Eestiga, soovime süvendada ühtekuuluvustunnet Eestiga.

EÜSL on otsustanud käivitada uue projekti, kus pööratakse taas erilist rõhku meie tulevikule – praegustele noortele. Projekti üldine eesmärk on lisada kultuuriprogrammi omaette projekt noortele; aidata kaasa Saksamaal sündinud eesti laste keelelisele arengule ja süvendada nende sidet Eestiga; äratada noortes huvi siduda Eestit oma tuleviku plaanidesse (haridustee/ elukutse, elutee jne).

Projekti eesmärk:

- pakkuda noortele intensiivset eesti keele praktikseerimise võimalust;
  - tutvustada noortele Eesti haridussüsteemi, pakkudes võimalust külastada Eesti kooli, osaleda koolitundides;
  - külastada erinevaid asutusi;
  - võimaldada noortel olla eestikeelses keskkonnas koos Eestis sündinud ja elavate lastega.
- Miks Eestisse?**
- Keele õppimine ning süvendamine on kõige efektiivsem samas keskkonnas. Õpitakse ja praktikseeritakse igapäevaste tegemiste ning toimetuste juures.
  - Avaneb võimalus luua suhteid omaealiste Eestis elavate lastega. Nende laste kaudu õpitakse Eestit veelgi paremini tundma, süveneb side Eestiga.

- Tutvustada noortele Eestis olevaid õppeasutusi ning tööasutusi.

Mida põnevat pakub Eesti?

Sellise pealkirja sai endale noorteprojekt, mis tänu EÜSLi (Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis) ja ÜEKNi (Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu) majanduslikule toetusele aprillikuul teoks saab.

Kevadvaheajal reisib grupp Saksamaal elavaid eesti päritolu noori Eestisse, Tartusse. Koos veedetakse terve nädal, mis mahutab endasse palju põnevat ja harivat. Tartu Miina Härma Gümnaasiumi õpilased võõrustavad meie noori, ühiselt külastatakse Miina Härma Gümnaasiumi koolitunde ning pärastlõunal toimuvad külastused ja haridusprojektid. Nii oleme külaliseks Vanemuise teatris, Tartu Ülikoolis, Postimehe toimetuses, Tartu Ülikooli Botaanikaaias, teeme kaasa haridusprojekti põllumajandusmuuseumis, osaleme töötoas ja vaatame teadusteatri Tartu AHHA Teaduskeskuses.

Projekti juhina olen põnevil, kuidas Saksamaa noored Eesti koolielu hindavad, mida enda jaoks avastavad ja mis elamustega tagasi koju tulla-

Maarika Remmert

Berliini Eesti Kooli lapsed hoiavad sidet Eestimaa

Meie väikese kooli üks tähtsam eesmärk on mitmekeelsuse toetamine ja tegevuste arendamine. Meie kooli lapsed räägivad lisaks eesti keele ka teisi keeli ning tähtsaks on need keeled meie jaoks kõik.

Kooli juhtkond ning õpetajad püüavad laste erinevat keeletaset ja ka muude keelte tausta väärtustades kooli õppekava pidevalt arendada ning huvitavamaks muuta.

Seda tööd igapäevaselt tehes püüame kasutada erinevaid meetodeid ja võimalusi, et koolipäev oleks mitmekülgne ja huvitav lastele, aga ka koht lastevanematele, kus nad saavad tuge lapse mitmekeelsuse arendamiseks.

Käimas on mitmed põnevad tegemised: eesti keele õpetaja Maris Pajuste eestvedamisel osalesid lapsed kirjasõbra projektis, mille eesmärgiks oli teiste Euroopas tegutsevate eesti koolide eesti laste tundmaõppimine ning kirjaliku väljendusoskuse parandamine.

Kunstiõpetaja Reelika Ramoti tundides algas uus aasta samuti hoogsalt ja põnevalt – lapsed osalesid õpetaja juhendamisel Eesti Vabariigi presidendid poolt väljakuulutatud joonistusvõistlusel “Head Eesti asjad”.

Muusikaõpetaja Maarja Ansong õpib lastega hoogsalt uut repertuaari ja valmistatakse iga aasta kevadel toimuva lahtiste uste päevade kontserdik. Lapsed õpivad laulu väikestest putukatest, lauldakse rõõmsalt kahest Otist ning unistatakse ühest maast lauldes laulu “Seitsme maa ja mere taga.”

Oma igapäevase tööga annab kool oma panuse eesti keele õpetamiseks väljaspool Eestit ning kooli tegemistes on kõik lapsed alati oodatud kaasa lööma.

Berliini Eesti Kooli juhtkond ja õpetajad osalesid ka Londoni Eesti Kooli korraldatud koolituspäeval ning nii tähistati ühiselt emakeelepäeva väljaspool Eestit.

Ingrid Melzer

Pilk ette

● **03.04–04.04.2014 – München**
Eesti Vabariigi Suursaatkonna Berliinis konsul Anneli Sooba võtab kodanikke vastu Eesti Vabariigi Aukonsulaadis Münchenis aadressil Gut Keferloh 1A, 85630 Grasbrunn bei München.
Võimalik esitada Eesti kodaniku passi ja ID-kaardi taotlusi, teostada teisi konsulaartoiminguid.
Palume eelregistreerida Eesti Saatkonna Berliinis konsulaarasakonna telefonil 030/254606-11 või e-kirja teel embassy.berlin@mfa.ee

● **Hamburgi Eesti Rahvuskoondis**
13.04.2013 algusega kell 15.00
Nikolai kiriku koguduse ruumid, Abteistr. 39, Hamburg
Ettekanne Enely Reinicke'lt: "Uuring Hamburgi eestlaste saatuse/elu kohta põgenikena pärast sõda"
info: Gina Bauer
e-post: HSGmbH@t-online.de

● **23.03.–04.05.2014 – Oldenburg**
1937. aastal Tallinnas sündinud kaasaegse luuletaja ja satiiriku Robert Gernhardt'i näitus "Das zeichnerische Werk"
koht: Stadtmuseum Oldenburg, Am Stadtmuseum 4-8
tel 0441-235 2886

● **29.03.–11.05.2014 – Regensburg**
Jaan Tätte teatrietendus "Elchtest" (Meeletu) Irja Gönholmi tõlkes
koht: Theater Regensburg – Turmtheater, Bismarckplatz 7
tel 0941-507 1724

● **02.04.2014 – Minden**
Fotograf Robert Marske audiovisioonireportaaž "Baltikum – Begegnungen und Entdeckungen"
koht: Stadttheater Minden algusega kell 20.00
Tonhallenstr. 3, 32423 Minden

● **kuni 04.04.2014 – Berliin**
näitus "Via Baltica – Menschen und Städte in Estland"
koht: Albert-Einstein-Volkshochschule Tempelhof-Schöneberg
Barbarossaplatz 5, 10781 Berlin
E–R 8.00–21.00

● **kuni 06.04.2014 – Berlin**
näitus "Visual Meoldy"
Markus Meinarti maalid
koht: Eesti Suursaatkond Berliinis
Hildebrandtstr. 8, 10785 Berlin
tel 030-254 60604

● **16.–17.05.2014 – Heringsdorf/Ostsee (Usedom)**
13. Baltic Fashion Award
Osavõtjad Eestist, Rootsist, Taanist, Vene- ja Saksamaalt

● **kuni 07.06.2014 – Hamburg**
näitus "Himmel über Hiiumaa"
Maren Hamseni maalid, joonised, kollaažid
koht: Mare Baltikum Reisen
Eichenstr. 27, 20259 Hamburg
tel. 040-4600 5693
E–R 9.00–13.00; 14.00–18.00;
L 10.00 – 14.00

● **25.05.–29.05.2014 – Bonn/Haus Annaberg**
EÜSLi Kultuuripäevad 55+
Info: Maie Kisis-Vainumäe
tel 0221-834 703
e-post: maie.kisis@t-online.de

● 16. juunil alustab Estonian Air lende Tallinnast Berliini. Lennud hakkavad toimuma esmaspäeviti, kolmapäeviti ja laupäeviti. Liin jääb avatuks 30. augustini.

Juubilarid!

*Et täituksid alati kõik sinu soovid,
et läheks sul korda, mis iganes proovid,
et saatus peaks sinu eest helgelt hoolt!
Need soovid on sinule meie poolt!*

Veebruar
Margot-Marlene (Atsi)
Troll-Tomingas

Märts
Ilmar Lehtma
Aldo Maasepp
Raivo Randes

Aprill
Nonna Michel
Leonhard von Rambach

Önitlevad Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis ja Eesti Rada

Eesti Rada toimetus
tänav annetajaid

Hele-Mall ja Gottfried Bander
Nils Hollberg
Lea ja Raimond Leitaru
Elmar Pulk
Karl Friedrich Wendt
Maia Stellmach-Inari

SPORT

**Andrus Veerpalu
sai Eesti meistriks**

Eesti murdmaasuusatamise meistrivõistlustel võitis 15 km eraldistardist klassikasõidu kahekordne olümpiavõitja Andrus Veerpalu. "Medal oli eesmärk, kuid kuld tuli küll üllatusena," ütles Veerpalu. Just 15 km distantsil on mehel ette näidata kaks olümpiakulda ning MM-tiitel.

Eestlased valisid kolesõnaks "eneka"

Rahvusringhäälingu portaali uudised.err.ee lugejad valisid lõppenud aasta enim häirinud sõnaks endast tehtud fotot tähendava "eneka".

Enekas on värskel, eelmisel aastal levima hakanud kõnekeele vaste ingliskeelsele *selfie*'le, mille Oxford English Dictionary valis 2013. aasta novembris aasta sõnaks. Enekas tähendab nooremate eestlaste kõnekeeles ka enesetappu.

Kolesõnade arvestuses pääsesid esikolmikusse veel "ombudsman"

ja "taristu", mis on keeleteadlase Urmas Sutropi sõnul mõneti kummaline. "Ombudsman on nii harva kasutatav sõna, et ei teagi, miks see inimesele ette jäi. Normaalne inimene pole seda sõna ehk kunagi kuulnudki. Eks ta tundub kole, sest laen paistab läbi. Mees-sõna on lõpus," püüdis Sutrop mõista.

2010. aastal presidendi sõnavõistlusel võitjaks tulnud taristu ehk infrastruktuuri puhul leiab Sutrop, et infrastruktuur ei kao kuhugi, sest mõlemal on oma koht.

Et koledaid sõnu valitakse, on Sutropi sõnul positiivne, kuid eesmärk ja fookus peaks olema selgem, et mida täpselt laita: kas neist lahti saada või lihtsalt tõdeda, et miski pelgalt kõlab koledalt.

Ta tõi näite Saksamaalt, kus valikul rõhk on sotsiaalselt olulistel sõnadest. Näiteks mullu valiti koledaimaks sõnaks sotsiaalturism (sozialtourismus) ja kümne aasta eest inimkapital (humankapital), mida peeti inimest alandavaks.

ER

EUROOPA KULTUURISUVI

18. juulist kuni 27. septembrini toimub Lõuna-Saksamaal festival "Europäischer Kultursommer". Viendat korda saab Fellbachis nautida kõrgetasemelist ja mitmekülgset kunsti, mida pakuvad selle aastased külalismaad Soome ja Eesti.

Kavandatud esinejad Eestist: Heinavanker, C-Jam, organist Andres Uibo, Ingrid Lukas ja Siiri Sisask koos ansambliga, Risto Joost, OMATSirkus, Teater Vanemuine balletiga "Casanova".

Laulupeo särgid jõudsid müüki

Laulu- ja tantsupeo särgid saavad osta Reet Ausi disainitud suvise laulu- ja tantsupeo T-särke.

"Huvilistel soovitame ostuga kiirustada, et väljavalitud värvimuster kindlasti veel olemas oleks, sest kuna särke toodetakse värtustava taaskasutuse meetodil, siis materjali kogusest lähtuvalt on tootmismahud iga värvikombinatsiooni puhul piiratud," rõhutas Aus.

Särke saab osta veebipoest www.laulupeosark.ee.

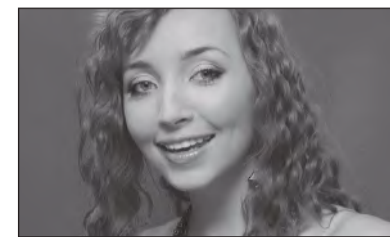
PILTUUDIS

Eesti olümpiarõivad parimate seas

Ehkki Sotši taliolümpiamängud Eesti jaoks sportlaste tulemuste poolest kuigi edukad ei olnud, pääses Eesti meeskonna olümpiariietus rahvusvaheliste moekunstnike hinnangul viie parima hulka, platseerudes 4. kohal.

Viimane veerg

● Eestit läheb 6.–10. mail Taanis Kopenhaagenis toimuvale Eurovisiooni lauluvõistlusele esindama Tanja Mihailova (pildil) lauluga "Amazing". Eesti Laul 2014 võitja selgus žürii punktide ja publikuhääletuse tulemusel kokkuliitmisel.

● Meremuuseum ja vastavastand Lennusadam on soomlaste seas populaarsed turismiobjektid, ületades külastajate arvu poolest põhjanaabrite Heureka ja Muumimaad. Äärmiselt populaarne on küllastajate seas aga Tallinna loomaaed, mida väisas mulgu 360 000 külalist.

● Eesti mehed on maailma võrdluses kolmandal kohal selle poolest, kui palju nad koduseid majapidamistöid teevad, selgus OECD sugudevahelise võrdluse uuringust. Kõige rohkem kulutavad oma aega koduste tööde tegemiseks Sloveenia mehed (114 minutit päevas), teisel kohal on Taani mehed 107 minutiga päevas ning kolmandana panustavad kodustesse tegemistesse Eesti mehed 105 minutiga päevas.

● CV Keskuse uuringust selgus, et noorte seas paistab silma endiselt väga tuvev sooline palgalõhe. Noorte palgaootus jääb suurusjärku 800–1200 bruto, kuid märgatav osa naistest on nõus töötama ka madalama tasu eest, teatas CV Keskus.

● Kirjastus Tänapäev annab uuesti välja Oksaneneni debüütromaan "Stalini lehmad", mille on tõlkinud Tauno Vahter.

● Eestlaste arvates on meeldivaim kaubamärk endiselt Kalev ning teist ja kolmandat kohta hoiavad Maxima ja Tere, selgus uuringufirma TNS Emor küsitlusest. Kalev on olnud ülekaalukalt esikohal alates 2009. aastast.

● 75-aastasena suri käitumisõpetaja Maaja Kallast. Kallast on mitme kombeõpiku autor ja tavatses trükisõnas teravalt, samas huumoriga võrtsitatult oma mõtted välja öelda.

● Postimees kuulutas arvamusiidrite lõunal 2013. aasta arvamusiidriks filmimehe ja esseisti Ilmar Raagi. Postimehe arvamustoimetuse juhataja Neeme Korvi sõnul on Ilmar Raag tähelepanuväärne ühiskondlik mõtleja ja särav esseist, kes väärinuks aasta arvamusiidri tiitlit juba ammu, kirjutas Postimees.

● Sirgala küla lähedalt soost leiti Teise maailmasõja aegne pomilennuk PE-2. Lennuki otsis üles Teise maailmasõja huviliste klubi Kamerad. Lennuk tulistati alla 26. märtsil 1944, kuid selle seerianumbri järgi on õhusõiduk tuvastatav.

● Eestisse jõudis 27. jaanuaril rõõmusõnum Ameerikast. Los Angeleses toimunud muusikaauhindade galal sai parima kooriesituse Grammy dirigent Tõnu Kaljuste. Kõrge auhind omistati Kaljustele Arvo Pärdi teostega plaadi "Aadama itk" eest. Kokku on plaadil kaheksa Pärdi teost, millest olulisim on 25 minuti pikkune nimiteos. Kultuuriminister Urve Tiidus tegi ettepaneku eraldada kultuuriministeeriumile valitsuse reservist 31 645 eurot Tõnu Kaljuste premeerimiseks.

Meie hulgast on lahkunud

Ilmar Korju

6.09.1921–11.12.2013

Avaldame sügavat kaastunnet perele

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis
Eesti Rada

Täpsustusi, kommentaare, ettepanekuid, kaastöid, kuulutusi ja teateid ootame aadressile EestiRada@yahoo.de

Tähtaeg: iga paaritu kuu 10. kuupäevaks. Kaastööde pikkus kuni 2 lehekülge.